

Guidelines for Procurement
under World Bank Loans
and IDA Credits

V O D I Č
=====

za ugovaranje nabava i radova koji se financiraju
iz kredita Svjetske banke i kredita IDA-e

August 1969

Kolovoz, 1969

TABLE OF CONTENTS

I.	General	Page
1.1 Objectives	10	
1.2 Advertising	10	
1.3 Prequalification of Bidders	12	
1.4 Size of Contracts	12	
1.5 References to Bank or IDA	14	
1.6 Language Interpretation	14	
II.	Specifications	
2.1 Clarity of Specifications	14	
2.2 Standards	16	
2.3 Use of Brand Name and Phrase "or equal"	16	
2.4 Currency Clauses	16	
2.5 Bid Bonds	18	
2.6 Performance Bonds	18	
2.7 Insurance	18	
2.8 Preference for Domestic Manufacturers	20	
III.	Bid Opening, Evaluation and Award of Contract	
3.1 Time Interval between Advertising and Bid Opening	20	
3.2 Bid Opening Procedures	20	
3.3 Clarifications or Alterations of Bids ..	20	
3.4 Procedures to be Confidential	22	
3.5 Examination of Bids	22	
3.6 Rejection of Bids	22	
3.7 Evaluation of Bids	22	
3.8 Postqualification of Bidders	24	
3.9 Award of Contract	24	

S A D R Ž A J

Strana	
I	OPĆENITO
1.1 Ciljevi	11
1.2 Oglašavanje	11
1.3 Predkvalifikacija ponuđača	13
1.4 Opseg ugovora	13
1.5 Odobrenje od strane Banke ili IDA-e	15
1.6 Tumačenja	15
II	SPECIFIKACIJE
2.1 Jasnoća specifikacije	15
2.2 Standardi	17
2.3 Upotreba imena (marke) i izraz "ili jednako"	17
2.4 Klauzula valuta	17
2.5 Garancija uz ponudu	19
2.6 Garancije za dobro izvršenje posla	19
2.7 Osiguranje	19
2.8 Prednosti za domaćeg ponuđača	21
III	OTVARANJE PONUDA, OCJENA I DODJELJIVANJE UGOVORA
3.1 Vremensko razdoblje izmedju oglašavanja i otvaranja ponuda	21
3.2 Postupak za otvaranje ponuda	21
3.3 Razjašnjavanje ili izmjene ponuda	21
3.4 Tajnost postupka	23
3.5 Ispitivanje ponuda	23
3.6 Odbacivanje ponuda	23
3.7 Razmatranje ponuda	23
3.8 Naknadne kvalifikacije ponuđača	25
3.9 Dodjeljivanje ugovora	25

	Page
IV. Contract Provisions	
4.1 Expenditures under Contracts	24
4.2 General Conditions of Contract	24
4.3 Advance Payments	26
4.4 Escalation Clauses	26
4.5 Retention Money	26
4.6 Penalty Clauses	26
4.7 Force Majeure	26
4.8 Settlement of Disputes	28

	Strana
IV ODREDBE UGOVORA	
4.1 Troškovi prema ugovoru	25
4.2 Opći uvjeti ugovora	25
4.3 Plaćanje predujma	27
4.4 Klizna skala	27
4.5 Iznos koji se zadržava	27
4.6 Odredbe o penalima	27
4.7 Viša sila	27
4.8 Rješavanje sporova	29

I. General

1.1

Objectives

The International Bank for Reconstruction and Development (the Bank) and the International Development Association (IDA) are required by their Articles of Agreement to ensure that the proceeds of their loans and credits are used with due attention to considerations of economy and efficiency. For this reason, and as cooperative international institutions, the Bank and IDA require their borrowers to obtain goods and services (other than consultants' services) through international competition open to all member countries of the Bank and to Switzerland unless another procedure, more appropriate to the circumstances, has been agreed between the Bank or IDA and the borrower. The Bank and IDA believe that it is in the interest of both borrowers and their suppliers that certain guidelines should be generally followed in bidding and contracting procedures for international competition. This statement sets forth those guidelines. It is intended that this statement will be applied, as appropriate, to procurement under Bank loans and IDA credits.

The arrangements between the Bank or IDA and the borrower regarding such matters as the use of the proceeds of the particular loan or credit, the contracts which are to be financed, the currency or currencies to be supplied by the Bank or IDA, the extent to which procurement documents are subject to Bank/IDA review and the margin of preference that might, in certain cases, be allowed to domestic manufacturers will be set forth in each case in the contractual documents for the loan or credit.

1.2

Advertising

On all contracts subject to international competition, invitations to bid should be transmitted to local official representatives of all appropriate countries of the Bank and Switzerland and advertised in at least one newspaper of general circulation in the borrower's country. In countries where some of the Bank's members who are potential suppliers have no official representation, invitations to bid or to prequalify should be sent promptly to the Foreign Offices of such countries. For large and important contracts, advertisements should be placed in well-known technical magazines and trade publications of wide international circulation. For contracts not subject to international competitive

I OPĆENITO

1.1

Ciljevi

Medjunarodna banka za obnovu i razvoj (Banka) i Medjunarodno udruženje za razvoj (IDA) dužni su u smislu svojih statuta osigurati da se njihovi krediti i zajmovi upotrebljavaju s dužnom pažnjom u pogledu ekonomičnosti i efikasnosti. S toga razloga, a i zbog činjenica da se radi o zajedničkim medjunarodnim ustanovama, Banka i IDA zahtijevaju od svojih pozajmljivača da pribave robu i usluge (osim usluga konzultantata) putem medjunarodnih natječaja otvorenih svima zemljama članicama Banke i Švicarskoj, osim u onim slučajevima kad je kakav drugi postupak koji više odgovara određenim okolnostima dogovoren izmedju Banke ili IDA-e i korisnika kredita. Banka i IDA vjeruju da je i u interesu korisnika kredita i njihovih dobavljača da se drže određenih načela prilikom nudjenja i ugovaranja u medjunarodnoj konkurenciji. Ovaj Vodič daje ta načela. Namjera je da se ovaj Vodič primjenjuje kada to odgovara za nabave iz zajmova Banke i kredita IDA-e.

Dogovori izmedju Banke ili IDA-e i korisnika kredita u pogledu predmeta kao što su: upotreba sredstava određenog zajma ili kredita, ugovora koji će biti financirani iz zajma, valuta ili vrsta valute koju će osigurati Banka ili IDA, stepen u kojem su dokumenti za dobavu podložni pregledu Banke ili IDA-e, kao i određeni ustupci koji mogu u određenim slučajevima biti dopušteni domaćim proizvodjačima, bit će u svakom pojedinom slučaju izravno navedeni u ugovornim dokumentima za zajam ili kredit.

1.2

Oglašavanje

Svi ugovori za koje je potrebno raspisivanje medjunarodnog natječaja i pozivi za taj natječaj bit će dostavljeni mjesnim službenim predstavnicima svih zainteresiranih zemalja, zatim predstavniku Banke i Švicarskoj, a bit će oglašeni u najmanje jednim novinama koje su u javnoj prodaji u zemlji pozajmljivača. U zemljama u kojima članice Banke koje bi mogle biti potencijalni dobavljači nemaju službenog predstavnika, pozivi za nudjenje ili za predkvalifikaciju bit će odmah poslani ministarstvima vanjskih poslova takvih zemalja. Za velike i važne ugovore oglašavanje treba biti izvršeno u poznatim tehničkim časopisima i trgovačkim publikacijama široke medjunarodne cirkulacije. Za ugovore

bidding, advertisements may be limited to newspapers of general circulation in the borrower's country.

1.3

Prequalification of Bidders

The Bank may require or allow the use of formal prequalification for large or complex civil works contracts where this procedure appears necessary or desirable to ensure that such works will be carried out by capable contractors. It is not normal practice to require prequalification for equipment suppliers. If prequalification is used, it should be based entirely upon ability to perform satisfactorily, taking into account: (i) the experience of the firm on similar work, (ii) its capabilities with respect to personnel, equipment and plant, and (iii) its financial position. Advertisement of the prequalification procedure should be carried out along the lines of the procedure described in paragraph 1.2. Abbreviated specifications should be made available to contractors desiring to be considered for qualification. When prequalification is employed all firms which are found to be qualified should be permitted to bid.

1.4

Size of Contracts

In order to foster widespread competition individual contracts, whenever feasible, should be of a size large enough to attract bidders. On the other hand, if the project can easily be divided into contracts of a specialized character,¹⁾ it should be so divided. Turnkey contracts²⁾ are acceptable only in special circumstances, such as industrial projects involving processing or manufacturing. In such cases it may be appropriate, after discussions with the Bank or IDA, to invite turnkey bids for the component sections or the whole of the project.

1) Such as power, water supply or large industrial projects where it is feasible to invite bids separately for civil works and equipment or different types of equipment.

2) Turnkey contract is a term used to describe a contract where the engineering, the equipment and the construction are all provided as a package by one party.

koji ne podliježu medjunarodnim natječajima oglašavanje može biti ograničeno na novine s većim brojem čitatelja u zemlji pozajmljivača.

1.3

Predkvalifikacija ponudjača

Banka može zahtijevati ili dopustiti upotrebu ili primjenu formalne predkvalifikacije za velike i složene ugovore o izvodjenju gradjevinskih radova u onim slučajevima kada takav postupak bude potreban ili poželjan da bi se osiguralo da takvi radovi budu vršeni od sposobnih ugovarača. Uobičajena je praksa da se predkvalifikacija traži za dobavljače opreme. Ako se upotrijebi postupak predkvalifikacije, taj treba biti zasnovan potpuno na sposobnosti da se radovi izvode na zadovoljavajući način, uzimajući u obzir: (i) iskustvo odnosnog poduzeća na sličnim radovima, (ii) mogućnosti poduzeća obzirom na osoblje, opremu i postrojenja kojima raspolaze i (iii) finansijski položaj. Oglasavanje postupka predkvalifikacije bit će izvršeno na način opisan u toč.1.2. Skraćene specifikacije treba da budu pristupačne ugovaračima koji žele da budu uzeti u obzir za kvalifikaciju. Kad se primjenjuje postupak predkvalifikacije, svim poduzećima za koje se utvrdi da su kvalificirana treba dopustiti da sudjeluju u natječaju.

1.4

Opseg ugovora

U cilju što veće primjene sistema natječaja pojedini ugovori, kada je god to pogodno, treba da budu dovoljno značajni da privuku ponudjača. S druge strane ako odredjeni projekat može bez poteškoća biti podijeljen na ugovore specijalizirane prirode¹⁾, tada ugovor treba biti na taj način podijeljen. Ugovori "ključ u ruke"²⁾ prihvatljivi su samo u posebnim okolnostima kao što je to slučaj kod industrijskih projekata koji uključuju proizvodnju ili preradu. U takvim slučajevima može biti prihvatljivo, nakon razgovora s Bankom ili IDA-om, davanje ponuda na bazi "ključ u ruke" za odgovarajuće dijelove ili za cijeli projekat.

1) Kao npr. za proizvodnju električne energije ili opskrbu vodom, ili velike industrijske projekte, kada je pogodno da se pozovu ponudjači posebno za gradjevinske radove i opreme ili za različite vrste opreme.

2) Termin "ključ u ruke" upotrebljava se da bi se opisao takav ugovor kojim se projektiranje, isporuka opreme i izvodjenje gradjevinskih radova osiguravaju od samo jedne strane u cijelosti.

1.5

References to Bank or IDA

If it is necessary or appropriate to refer to the Bank or IDA in bidding documents the following language is suggested:

"... (Name of borrower) ... has received (or in appropriate cases 'has applied for') a loan (credit) from the International Bank for Reconstruction and Development (International Development Association) in various currencies equivalent to \$..... toward the cost of (name of project), and it is intended that proceeds of this loan (credit) will be applied to payments under the contract (contracts) for which this invitation to bid is issued. Payments by the International Bank for Reconstruction and Development (International Development Association) will be made only upon approval by the International Bank for Reconstruction and Development (International Development Association) of an application presented by (name of borrower) in accordance with the terms and conditions of the Loan (Credit) Agreement and will be subject in all respects to the terms and conditions of that Agreement."

1.6

Language Interpretation

Invitations to bid, specifications and contracts should be prepared in one of the languages customarily used in international transactions and should specify that the text of the documents in that language is governing when the documents are also prepared in another language.

II. Specifications

2.1

Clarity of Specifications

Specifications should set forth as clearly and precisely as possible the work to be accomplished, the equipment and services to be supplied. Drawings should be consistent with the text of the specifications; where they are not, the shall govern. The specifications should identify the basis for evaluations and comparison of bids which will be taken into account in evaluating and comparing bids. The specifications should be so worded as to permit and encourage free and full international competition. (See para. 3.7 below.)

1.5

Odobrenje od strane Banke ili IDA-e

Ako je potrebno ili se to traži da se u natječajnim dokumentima spomene Banka ili IDA, predlaže se da se to izvrši na slijedeći način:

"... (ime pozajmljivača) ... primio je (ili u odgovarajućim slučajevima 'zatražio je') zajam (kredit) od Medjunarodne banke za obnovu i razvoj (Medjunarodnog udruženja za razvoj) u različitim valutama koje predstavljaju vrijednost u \$..... za troškove (ime projekta), i postoji namjera da se taj zajam (kredit) upotrijebi za plaćanje prema ugovoru (ugovorima) za koje je izdan ovaj poziv za natječaj. Plaćanje od strane Medjunarodne banke za obnovu i razvoj (Medjunarodnog udruženja za razvoj) bit će izvršeno po odbrenju Medjunarodne banke za obnovu i razvoj (Medjunarodnog udruženja za razvoj) prijavom koju će podnijeti (ime pozajmljivača) u skladu s uslovima i uvjetima sporazuma o Zajmu (Kreditu) i bit će podložna u svakom pogledu uvjetima i uslovima toga sporazuma."

1.6

Tumačenja

Poziv za natječaj, specifikacija i ugovori treba da budu pripremljeni na jeziku koji se obično upotrebljava u medjunarodnim poslovima, i treba da odrede da će tekst dokumentata na tom jeziku biti mjerodavan u onim slučajevima kada su dokumenti pripremljeni na kojem drugom jeziku.

II SPECIFIKACIJE

2.1

Jasnoća specifikacija

Specifikacije treba da odrede što jasnije i preciznije radove koje treba izvršiti, te opremu koja se mora dobiti, i usluge koje treba učiniti. Nacrti treba da budu u skladu s tekstrom specifikacija; kada to nisu, tekst treba da bude mjerodavan. Specifikacija treba da utvrdi osnovu koja će biti uzeta u obzir prilikom ocjene i usporedjivanja ponuda. Specifikacije treba da budu formulirane na taj način da dopuste i ohrabre slobodnu i punu medjunarodnu konkureniju. (Vidi toč. 3.7 ovdje.)

2.2

Standards

If national standards to which equipment or materials must comply are cited, the specifications should state that goods meeting other authoritative standards, which ensure an equal or higher quality than the standards mentioned, will also be accepted.

2.3

Use of Brand Name and Phrase "or equal"

Equipment specifications should be based on performance capability. In particular, descriptions contained in specifications should not prescribe brand names, catalogue numbers, or types of equipment of a specific manufacturer unless specific replacement parts are required or it has been determined that this is necessary to include certain essential features. In the latter case the reference should be followed by the words "or equal" and the specifications should permit offers of alternative equipment, articles or materials which have similar characteristics and provide equal performance and quality to those specified.

2.4

Currency Clauses

(a) CURRENCY USED FOR PAYMENTS

The Bank and IDA require that the cost of goods and services to be financed out of the proceeds of a Bank loan or IDA credit be paid in the currencies of the countries from which such goods and services are acquired, unless the Bank or IDA otherwise agrees. The bidding documents should therefore contain appropriate payment provisions to comply with this requirement.

(b) INDICATION OF CURRENCIES

Whenever expenditures in both local currency and foreign currencies are involved, the bidding documents should require that the amounts of these expenditures be shown separately.

(c) CURRENCY EQUIVALENTS FOR BID COMPARISON

If it is likely that some bids will be expressed in one currency and others in another currency or that individual bids will be expressed in more than one currency, it will be

2.2

Standardi

Ako su navedeni nacionalni standardi s kojima oprema ili materijal moraju biti u skladu, specifikacije moraju odrediti da će biti prihvaćena i ona roba koja je proizvedena u skladu s drugim autoritativnijim standardima koji osiguravaju jednaku ili veću kvalitetu od standarda koji su gore navedeni.

2.3

Upotreba imena (marke) i izraza "ili jednako"

Specifikacije za opremu treba da budu zasnovane na sposobnosti učinka. Naročito se skreće pažnja da opis sa držan u specifikacijama ne smije odredjivati imena (marke), brojeve iz kataloga ili tipove opreme odredjenog proizvodjачa, osim u onim slučajevima kada se radi o rezervnim dijelovima, ili ako nije bilo odlučeno da je potrebno uključiti odredjene bitne karakteristike. U ovom posljednjem slučaju potrebno je pored oznake odredjene opreme da se navedu riječi "ili jednako" i specifikacije treba da dopuste ponude alternativne opreme, predmeta ili materijala koji imaju slične karakteristike i koji daju isti učinak i kvalitetu kao oni koji su u specifikaciji navedeni.

2.4

Klaузула valuta

(a) VALUTA KOJA SE UPOTREBLJAVA ZA PLAĆANJE

Banka i IDA zahtijevaju da troškovi dobara ili usluga financirani iz zajma Banke ili kredita IDA-e budu plaćeni u valuti zemalja iz kojih će takva roba biti isporučena, a usluge izvršene, osim ukoliko se Banka ili IDA ne bi drugačije složile. Dokumenti za natječaj zbog toga treba da sadrže odgovarajuće odredbe o plaćanju koje su u skladu s ovim traženjem.

(b) INDIKACIJA VALUTA

Kada god se radi o troškovima u lokalnoj valuti i u stranoj valuti, dokumenti za natječaj trebaju zahtijevati da se iznosi tih troškova iskažu posebno.

(c) VALUTA ZA KOMPENZACIJU PONUDA

Ako postoji mogućnost da neke ponude budu izražene u jednoj valuti, a druge u drugoj, ili da pojedine ponude budu izražene u nekoliko valuta, bit će potrebno, da bi se

necessary in order to compare bids to convert currencies into one specified currency at a specified rate (or rates) of exchange, for example, the rates published by the International Monetary Fund or by the appropriate central bank. These rates should be fixed as of a reasonable date (say 30 days) prior to the date fixed for the opening of the bids and the borrower should make arrangements whereby all prospective bidders may receive notification of such rates at a reasonable time before (say 15 days) the date fixed for the opening of bids.

(d) EXCHANGE RISKS

Where a payment to be made to a contractor or supplier is based upon a conversion of local currency into foreign currency, the exchange risk should not be borne by the contractor or supplier. The manner in which this can best be effected will depend on the precise payment provisions of the contract and this statement of guidelines does not attempt to deal with the different ways in which this can be handled.

2.5

Bid Bonds

Bid bonds or other bidding guarantees are a usual requirement, but they should not be set so high as to discourage suitable bidders. Bid bonds or guarantees should be released to unsuccessful bidders as soon as possible after the bids have been opened.

2.6

Performance Bonds

Specifications for civil works should require performance bonds or other surety adequate to guarantee that the work will be carried on to completion. The amount required varies with the type and magnitude of the work, but should be sufficient to protect the borrower in case of default by the contractor in performance. The life of the bonds or surety should extend sufficiently beyond completion of the contract to cover a reasonable warranty period. If desired, nominal performance bonds or sureties may be required in connection with contracts for the supply of equipment.

2.7

Insurance

The specifications should state precisely the types of insurance, if any, to be provided by the successful bidder.

ponude moglo usporedjivati, izraziti sve ponude u jednoj odredjenoj valuti i po jednom odredjenom obračunskom kursu (ili u obračunskim kursevima), kao npr. po kursevima objavljenima po Medjunarodnom monetarnom fondu ili od odgovarajuće centralne banke. Ovi kursevi trebaju biti odredjeni prema kursu koji vrijedi za jedan razumno datum (npr. 30 dana) prije dana odredjenog za otvaranje ponuda, i pozajmljivač treba da se pobrine da svi oni koji namjeravaju nuditi mogu primiti obavijest o tom kursu u jednom razumnom vremenu prije (recimo 15 dana) dana odredjenog za otvaranje ponuda.

(d) RIZICI KONVERZIJE

Kada je plaćanje ugovaraču ili dobavljaču osnovano na konverziji lokalne valute u stranu valutu, riziko te konverzije ne treba snositi ugovarač ili dobavljač. Način na koji se to najbolje može ostvariti ovisiće o preciznim ugovornim odredbama o plaćanju, a ovaj Vodič ne pokušava se baviti različitim načinima na koji to može biti ostvareno.

2.5

Garancija uz ponudu

Garancije uz ponudu ili druge garancije uobičajene su, ali one ne smiju biti postavljene tako visoko da obeshrabre odgovarajuće ponudjače. Garancije uz ponudu ili druge garancije treba da budu vraćene neuspješnim ponudjačima što je prije moguće nakon otvaranja ponuda.

2.6

Garancije za dobro izvršenje posla

Specifikacije za gradjevinske radove treba da traže garancije za dobro izvršenje posla ili druga osiguranja adekvatna garanciji da će radovi biti izvršeni sve do potpunog dovršenja objekta. Iznos koji se traži različit je ovisno o vrsti i veličini radova, ali treba da bude dovoljan da zaštiti pozajmljivača u slučaju da ugovarač ne izvrši svoju obavezu. Trajanje takve garancije ili osiguranja treba da traje dovoljno dugo nakon dovršenja ugovora da bi se osiguralo i jedno razumno gradjevinsko razdoblje. Ukoliko se to želi, nominalne garancije za dobro izvršenje posla ili odredjeno osiguranje može se zahtijevati i u vezi s ugovorima za isporuku opreme.

2.7

Osiguranje

U koliko se traži osiguranje radova, tada specifikacije moraju precizno navesti vrste takvog osiguranja koje treba dati uspješni ponudjač.

2.8

Preference for Domestic Manufacturers

The Bank or IDA may, in suitable cases, allow a margin of preference to domestic over foreign manufacturers in the comparison of bids to supply material and equipment for a Bank or IDA financed project. This margin of preference is normally a stated percentage of the CIF price excluding customs duties or the existing level of customs duties, whichever is the less. Whenever such a margin of preference is agreed upon, bidding documents should refer to it and specify the manner in which it will be applied. For civil works, the Bank and IDA do not allow a margin of preference to domestic contractors competing with foreign contractors.

III. Bid Opening, Evaluation and Award of Contract

3.1

Time Interval between Advertising and Bid Opening

The time allowed for preparation of bids will depend to a large extent upon the magnitude and complexity of the contract involved and the remoteness of the project from areas from which bids may be expected. Where large civil works are involved, generally about 90 days should be allowed for contractors to conduct investigations at the site. The time allowed, however, should be governed by the circumstances relating to each project.

3.2

Bid Opening Procedures

The date, hour and place of bid opening should be announced in the invitations and all bids should be opened publicly at the stipulated time. Bids received after this time should be returned unopened. The amounts of each bid should be read aloud and recorded.

3.3

Clarifications or Alterations of Bids

No bidder should be permitted to alter his bid after the bids have been opened. Only clarifications not changing the substance of the bid may be accepted. The borrower may ask any bidder for a clarification of his bid but should not ask any bidder to change the substance of his bid.

2.8

Prednosti za domaćeg ponudjača

Banka ili IDA mogu u odgovarajućim slučajevima dopustiti jednu odredjenu prednost za domaće ili strane izvođače u usporedjivanju ponuda za isporuku materijala i opreme kada se radi o projektima koje financira Banka ili IDA. Ovaj stepen prednosti obično se izražava u postotku od CIF cijene isključivši pri tome carine ili postojeći iznos carine, već prema tome koji je manji. U svim slučajevima kada je ovaj stepen prednosti dogovoren, dokumenti za natječaj treba da se o njemu izjasne i da odrede način na koji će se on primjenjivati. Za gradjevinske radove Banaka i IDA ne daju stepen prednosti za domaće ugovarače koji sudjeluju u natječaju sa stranim ugovaračima.

III OTVARANJE PONUDA, OCJENE I DOZVOLA UGOVORA

3.1

Vremensko razdoblje izmedju oglašavanja i otvaranja ponude

Vrijeme predvidjeno za pripremu ponuda ovisit će u velikoj mjeri o veličini i složenosti ugovora, kao i o udaljenosti objekta od područja iz kojih se mogu očekivati ponude. Ako se radi o velikim gradjevinskim radovima, općenito se smatra da treba dati rok 90 dana da bi ugovarači mogli obaviti istraživanje na radilištu. Međutim vrijeme koje će biti dato treba da se ravna prema okolnostima svakog projekta.

3.2

Postupak za otvaranje ponuda

Dan, sat i mjesto otvaranja ponuda treba da bude objavljen u pozivima za ponude, a sve ponude treba da budu otvorene javno u tako određeno vrijeme. Ponude primljene nakon toga vremena moraju se vratiti neotvorene. Iznosi svake ponude trebaju biti pročitani glasno i zabilježeni.

3.3

Razjašnjavanje ili izmjene ponuda

Niti jednom ponudjaču ne smije biti dopušteno da izmjeni svoju ponudu nakon otvaranja. Jedino se mogu dopustiti razjašnjavanja kojima se ne mijenja bit ponude. Pozajmljivač može od svakoga ponudjača tražiti razjašnjenje njegove ponude, ali ne smije tražiti niti od jednog ponudjača da izmijeni bit svoje ponude.

3.4

Procedures to be Confidential

Except as may be required by law, no information relating to the examination, clarification and evaluation of bids and recommendations concerning awards should be communicated after the public opening of bids to any persons not officially concerned with these procedures before the announcement of the award of a contract to the successful bidder.

3.5

Examination of Bids

Following the opening, it should be ascertained whether material errors in computation have been made in the bids, whether the bids are fully responsive to the terms of the specifications, whether the required guarantees and sureties have been provided, whether documents have been properly signed and whether the bids are otherwise generally in order. If a bid does not substantially conform to the specifications or is not otherwise substantially responsive to the invitation, it should be rejected. A technical analysis should then be made to evaluate each responsive bid and to enable bids to be compared.

3.6

Rejection of Bids

Bidding documents usually provide that owners may reject all bids. Such rejection is justified where bids do not meet the intent of the specifications or where there is evidence of lack of competition. New bids solely for reasons of price should normally not be invited. However, borrowers may, after consultation with the Bank or IDA, reject all bids if the lower bids exceed the cost estimates by an amount sufficient to provide a reasonable justification for such action. In such cases, new bids should be requested from at least all who were invited to submit bids in the first instance and a reasonable amount of time should be allowed for the submission of the new bids.

3.7

Evaluation of Bids

Bid evaluations should be consistent with the terms and conditions set forth in the specifications and any modifications thereof prior to the opening of bids. For the purpose of determining the lowest evaluated bid, factors other than

3.4

Tajnost postupka

Kad zakon drugačije ne propisuje, prije objavljivanja dodjele ugovora uspješnom ponudjaču, niti jedan podatak koji se odnosi na izvodjenje, razjašnjavanje ili ocjenu ponuda i preporuke u pogledu dodjeljivanja ugovora, ne smije biti dojavljen (nakon javnog otvaranja ponuda) niti jednoj osobi koja nije službeno vezana s ovim postupkom.

3.5

Ispitivanje ponuda

Nakon otvaranja ponuda treba utvrditi da li je došlo do kakvih grešaka u zbrajanju u sumama ponuda, da li ponude u cijelosti odgovaraju uvjetima specifikacija, da li su odgovarajuće garancije i osiguranja data, da li su dokumenti ispravno potpisani i da li su ponude općenito u redu. Ako odredjena ponuda bitno ne odgovara specifikacijama, ili ako neki drugi način bitno ne odgovara pozivu, bit će ponuda odbaćena. Nakon toga treba biti izvršena tehnička analiza svake ponude, da bi se omogućilo usporedjivanje.

3.6

Odbacivanje ponuda

Dokumenti za natječaj obično predviđaju da investitori mogu odbaciti sve ponude. Takvo odbacivanje je opravданo kad ponude nisu u skladu sa specifikacijama, ili kad postoje dokazi o pomanjkanju stručnosti. Nije dopušteno organizirati novi natječaj samo zbog toga što cijene ne odgovaraju. Međutim pozajmljivači mogu, nakon savjetovanja s Bankom ili IDA-om, odbaciti sve ponude ako najniže ponude prelaze predračun troškova i to za iznos koji opravdava takav postupak. U takvim slučajevima nove ponude trebaju biti zatražene najmanje od svih onih koji su bili pozvani da podnesu ponude u prvom natječaju, i jedno razumno vremensko razdoblje mora se dati da bi se omogućilo podnošenje novih ponuda.

3.7

Razmatranje ponuda

Razmatranje ponuda treba biti u skladu s uslovima i uvjetima određenim u specifikacijama i s njihovim izmjenama do kojih je došlo prije otvaranja ponuda. Da bi se mogla odrediti najniža ponuda i druge činjenice osim cijene, kao što su rokovi dovršenja gradjevinskih radova ili drugih

price, such as the time of completion of construction or other work, the efficiency and reliability of the equipment, the time of its delivery and the availability of service and spare parts, should also be taken into consideration (whenever possible, being expressed in monetary terms according to the bases given in the specifications).

3.8

Postqualification of Bidders

In the absence of prequalification, the borrower should determine whether the bidder whose bid has been evaluated the lowest has the capability and financial responsibility effectively to carry out the contract concerned. If the bidder does not meet that test, his bid should be rejected.

3.9

Award of Contract

The award of a contract should be made to the bidder whose bid has been determined to be the lowest evaluated bid and who meets the appropriate standards of capability and financial responsibility. Such bidder should not be required, as a condition of award, to undertake responsibilities or work not stipulated in the specifications or to modify his bid price.

IV. Contract Provisions

4.1

Expenditures under Contracts

Contracts should provide that the contractor or supplier shall not make any expenditures for the purposes of the contract in the territories of any country which is not a member of the International Bank for Reconstruction and Development (except Switzerland).

4.2

General Conditions of Contract

Contracts should contain general conditions which should cover inter alia, definitions, the contractor's general obligations, provisions for bonds, indemnities and insurance, penalties and bonus, percentage of payments to be retained, termination, advances to be made and how payment is to be made for work. When appropriate, the general conditions should also cover the duties and responsibilities of the engineer,

radova, djelotvornost i pouzdanost opreme, rokovi isporuke opreme i mogućnost opskrbe rezervnih dijelova i poluproizvoda, treba i to takodjer uzeti u obzir (a kada god je to moguće da budu izraženi i u novčanim iznosima u skladu s osnovama datim u specifikaciji).

3.8

Naknadne kvalifikacije ponudjača

Ako nije bilo predkvalifikacija, pozajmljivač može odrediti da li ponudjač, kojega je ponuda ocijenjena kao najniža, ima mogućnost i financijsku odgovornost da djelotvorno izvrši osnovni ugovor. Ako ponudjač ne ispunjava ovaj uvjet, njegova će ponuda biti odbačena.

3.9

Dodjeljivanje ugovora

Ugovor treba da bude dodijeljen onom ponudjaču koji je ponuda ocijenjena kao najniža i koji ispunjava odgovarajuće standarde sposobnosti i financijske odgovornosti. Od takvih ponudjača se ne treba tražiti kao uvjet za dodjeljivanje ugovora da preuzme odgovornost ili posao koji nije određen u specifikacijama ili da izmijeni svoju ponudjenu cijenu.

IV ODREDBE UGOVORA

4.1

Troškovi prema ugovoru

Ugovori treba da predvide da ugovarači ili dobavljači ne čine nikakve troškove za potrebe ugovora na području bilo koje zemlje koja nije član Medjunarodne banke za obnovu i razvoj (osim Švicarske).

4.2

Opći uvjeti ugovora

Ugovori treba da sadrže opće uvjete koji medju ostalim trebaju obuhvaćati: definicije, opće obaveze ugovarača, odredbe o garancijama, odštete i osiguranja, penale i premiju, postupak plaćanja koje će biti zadržano, raskid, predujmove, plaćanja koja će biti izvršena za rad. Kada tome ima mesta, opći uvjeti takodjer treba da obuhvate dužnosti i odgovornosti konzultanta, postupak za uzimanje radne snage, posebne rizike, izmjene opsega radova i za sve posebne

arrangements for engagement of labor, special risks, variation orders, and any special situation at the site of the work.

4.3

Advance Payments

The percentage of the total payment to be made in advance upon signature of the contract for mobilization expenses should be reasonable. Other advances to be made, as for example for materials delivered to the site for incorporation in the works, should also be clearly described in the contract documents.

4.4

Escalation Clauses

In appropriate cases, provision may be made for adjustment (upwards or downwards) in the contract price in the event that changes occur, over which the contractor has no control, in the prices of the major cost constituents of the contract, such as labor and important materials.

4.5

Retention Money

The percentage of the total payment to be held as retention money and the conditions for its ultimate payment should be stipulated in contract documents.

4.6

Penalty Clauses

Provisions for penalties or liquidated damage clauses should be contained in contracts when delays in completion will result in extra cost, loss of revenues or loss of other benefits to the borrower. Provision may also be made for a bonus to be paid to contractors for completion of civil works contracts at times specified in the contract or ahead of time.

4.7

Force Majeure

It is desirable that the general conditions of contract contain clauses, when appropriate, stipulating that failure on the part of the parties to perform any of their obligations under the contract shall not be considered a default in the

situacije na radilištu.

4.3

Plaćanje predujmova

Postotak ukupnog plaćanja koje će biti izvršeno kao predujam po potpisu ugovora za prethodne troškove treba da bude razuman. Drugi predujmovi koje treba platiti kao npr. za isporuku materijala na radilište, koji je namijenjen za ugradnju, trebaju takodjer biti jasno opisani u ugovornim dokumentima.

4.4

Klizna skala

U odgovarajućim slučajevima treba predvidjeti odredbe za izmjenu cijena (prema gore ili prema dolje), i to u slučaju kada dolazi do takvih promjena na koje ugovarač nema nikakve mogućnosti utjecaja, i to u cijenama glavnih elemenata ugovora kao što su to radna snaga i drugi važni materijali.

4.5

Iznosi koji se zadržavaju

Postotak od ukupnog plaćanja koji će biti zadržan, kao i uvjeti konačnog plaćanja toga iznosa trebaju biti utvrđeni u ugovornim dokumentima.

4.6

Odredbe o penalima

Odredbe o penalima ili o "liquidated damage" treba da budu sadržane u ugovoru i to u onim slučajevima kada zakajnjenje u dovršetku radova ima za posljedicu posebne troškove, gubitak prihoda ili gubitak drugih koristi za pozajmljivača. Posebne odredbe takodjer mogu biti predvidjene za premije koje će se platiti ugovaračima za dovršenje ugovora o izvodjenju gradjevinskih radova u vrijeme koje je određeno ugovorom ili prije toga vremena.

4.7

Viša sila

Poželjno je da opći uvjeti ugovora sadrže odredbe, kada je to prikladno, kojima se predviđa da neizvršenje jedne ili više obaveza u smislu ugovora od strane stranaka neće biti smatrano kao propust u izvršenju tih obaveza,

performance of such obligations insofar as such failure is the result of an event of Force Majeure (to be defined in the general conditions of contract).

4.8

Settlement of Disputes

It is desirable that provisions dealing with the settlement of disputes be included in contract documents, but the Bank or IDA should not be named arbitrator nor asked to name an arbitrator.

ukoliko je takvo neizvršenje posljedica jednog slučaja više sile (koje će biti utvrdjeno u općim uvjetima ugovora).

4.8

Rješavanje sporova

Poželjno je da odredbe koje se odnose na rješavanje sporova budu uključene u ugovorne dokumente, ali Banka ili IDA neće biti imenovane kao arbitri, niti će se od njih tražiti da imenuju arbitre.

Preveo: B.V.